

Variációk egy sémára

SZABÓ IMOLA JULIANNA

Aki benne marad

I.

A levegő mindig segített. Abban benne lakott minden élő és halott sóhaja. Milyen sok az idegen, pedig egymásét lélegzik be. Zsúfolt és rohanós hétfők. Kifaggathatatlan gondolatok. Már nem emlékezett rájuk. Mind-egyiket ő akarta. A sok gyereket, a férjet és az otthon melegét is. Utálta a hideget. Arra a régi nénire emlékeztette, aki sohasem fűtött. Ontotta magából a hűvöset. Meg lehetett fagyni a közelében. Néha ilyennek érezte magát is. Ahogy feküdt az ágy keretében a férfi mellett, akit valaha elképzelt. Megfestette magának, de nem vitte sohasem legbelülre. Nem tudta kiakasztani a falra. Nem óvta és nem csomagolta be. Szét is ázott az első téllal. Lefolyt a papírról. Ő meg csak törölgette a nyomokat. De a gyerekek. De az élet. Az otthon melege, amiben szétfagynak. A levegő mindig úgy áradt szét a tüdejében, mint a mosogatólé az odaégett edényben. Fellazult, levált és eltűnt belőle az érzés. Reggelente úgy kelt fel, mint akinek nincs miért, aztán meggyőzte magát. Tudott hatni magára. Csak a másíkra nem. Már egy ideje nehezen mondta ki a nevét is, a gyerekeket is egyre ritkábban. A munkahely nem az a tér volt, ahova a keresztnevek befértek. Címkék és elnevezések repkedtek rendszerint, jelzők és érzelmek nélkül. Arról senki sem mesélt, milyen vasárnap főzni, milyen nem aludni és milyen görnyedni a szőnyegen. Milyen a poriszívó és az ágynemű. Mi az a távolság. A villamos és az idő, mintha ugyanazon a sínen ment volna a semmibe. Csak feküdt a férfi mellett. Arra gondolt, hogy ez a ravatal. A virágmintákkal és az öblítő illatával. És, hogy mikor szakad végre rájuk az ég. Mikor borul rájuk a csillagaplan és fed el mindent. Mikor hullik már rájuk az az átkozottul csendes igazság, ami alól már nem lehet többet kibújni. Megszűnni, megállni. Elfogadni az idő fércét. A fel nem hajtható pulóver ujját. Kinyúlt és kilukadt valami. De senki sem varrja meg. Aznap is

rohant az önállóság és a bevásárlószatyor között, három gyerekkel az oldalán. Nem tudta, hogy mit felejtett el, és mikor gondolt utoljára önmagára vagy a másik arcára. Az ajtót sem zárta be. Nem is sejtette, hogy addig kirabolják. A férfi döntött. Bőröndök és összehajtogatott ruhák heverték mindenütt. Pakolta a kellékeit. Furcsa izzadságszag terjengett. Ismerte ezt. Amikor valaki elmegy, maga után hagy mindent, ami elpárologhat még. Nézte, ahogy felpakolja az elmúlt éveket. Ahogy kilép az előszobába és már csak zavart mondatok potyognak belőle. Semmitmondó magyarázkodások. Porcukor a romlott sütemény tetején. Összepakolt, és csak nézett. Láttá, ahogy a koszos kő tükrében szinte láthatatlanná folynak szét a gyerekek arcai. Azt érezte, hogy zuhog az eső. Hogy veszi a levegőt, de már idegen a másik szája. Hogy leszakad az ég, és könnyedén ázik szét minden hazugsága. Hogy a férfi kifolyik az ajtón, mint egy híg krém. Belelépnek a gyerekek és szertehordják a kövön. Nyomok mindenütt. Ezt is neki kell majd feltörölni.

II.

Minden egyszerű és sima volt, mint a papírlap a nyomtatóban. A megfelelő módon és alakban nyomódtak a dolgok a jelenre. Szerette ezt az életet. Kényelmes és bemérhető volt. Mint egy rossz csillagkép. Jobb híján a házasság nevet adták neki. Ő közben hízott a nyugalomtól és a sok lenyelt gombóctól. Soha nem gondolta, hogy ennek vége lehet. Hogy a papír beleakadhat a résekbe és szagattott cetlikben hullik el majd minden mondat. A felesége azon a szerdán úgy tűnt el, mint a kutya gyomrában a pástétom. Csak a lakás maradt, mint a kinyalt és üres doboz. Meg a gyerekek, mint a maradék a szélek peremén. Három fiú. Mindegyik némán nézte, ahogy keresi a nyomokat. Ahogy kutatja a lehetetlent. Pedig eltűnt. Tíz perc volt, míg megértette, hogy nem is jön vissza. Hogy nincs többé. A legkisebb nekitolta a kisautót a falnak. Így temette az anyját. Hangtalan karambol csattant a szív kereszteződésén. A középső nem szólt. Gondolatban belebújt a fiókba, amiben még érezte anyja édes parfümjét. A legnagyobb meg se rezsent. Már túl nagy volt az őszinteséghez, túl érett a félelemhez. Ültek. Kint szitált a tavaszi eső. Mosta az anyjuk emlékét. A férfi vett egy hatalmas levegőt, és évekig nem engedte ki. Lassan belejött. Babgulyás, zokni és házi feladat. Kérdőjelek nélküli lábjegyzet volt minden nap, amiben élt. Tette a dolgát. Hangtalan túrték. A dühöt, a magányt és a sokféle meg nem válaszolt kérdést. A férfi fogyott. Olyan lett, mint egy száradó kenyérhéj. Néha elképzelte, hogy éjszaka odaül a felesége mellé, és nem megy el többé. Aztán rájött, hogy már nem akarná. Idegen és hűvös lett az emléke az évekkel. Haldokló és színtelen. Semmilyen. Se szaga, se alakja. Még a bőre emléke sincs meg. Még a szeme is mintha

üres kút lett volna a hajnalfényben. Valaki, aki elvetélt benne már. Nézett ki az ablakon, és elképzelte, ahogy a felesége húzza a bőrröndjét és eltűnik a sarkon. Még csak el sem váltak. Még ott volt a láthatatlan kötél. Gyűlölte. De nem mondta ki. Csak úgy csinált, mintha nem is lett volna. A fiúk lassan elköltöztek. És ő egyedül maradt a lakásban. Már úgy megszokta, hogy szolgálta, hogy bénán érezte magát a mozdulatok nélkül. Túl nagy rend volt körülötte. Leült az asztalhoz. Olyan mély volt a tányér, hogy félt fölé hajolni. Látta magát a levesben. Ahogy úszik az arca. Gyöngyözik a homloka és sárgarépa alakú a szája. Látta a bohócot, krumpliorral. A cérnametélt pedig, mint egy köldökzsínór, úgy lógott a két alak között. Annyi éve már. Ő főzte magának, ő szűrte. De mindig a felesége jutott róla az eszébe. A láthatatlan és túlfőtt szál, ami már íztelen és nem engedi élni még.

Ismerem

Temetni jött. Elvinni Anya arcát. Kifosztani a lakás zugait, és megenni a maradékot. Lassan kifeszítette az ablakot, mintha maga lenne az idő, és mire észrevettük volna, már bent volt. Olyan mélyen, hogy onnan már nincs kés, amivel ki lehetne vágni. A szív alatt kétujjnyira van. Mégsem találta elsőre. Nem olyan könnyű lelket lopni. Ahhoz kellene az évek, meg a rutin. De ő nem akarta elvinni. Csak elvenni. Kicsomagolni, és megfogni. Megmérni, aztán eldobni. Temetni jött. Földet kaparni a mára, és keresztet vetni a holnapra. De Anyát már kirabolták. Megelőzte valaki. Nehéz lett volna Apával versenyre szállni. Aki szeret, annak mindig könnyebb. Annak van kulcsa is talán. Meglepetten nézte Anyát, aki olyan üres volt már, mint a ruhásszekrény. Levendulaszag és méhviasz. A szívét kellett volna előre bekenni, de akkor még nem volt miért. Apa olyan óvatosan rágta ki, mint a rohadt molyok a kabátot, amit már a zaciba sem lehetett bevinni. Hiába volt az ablak. Hiába volt a rés. Nem volt már mit elvinni. Ettől csak dühösebb lett. Megelőzték. Anya szótlán főzte a húst. Forgatta a savanyú fájdalomban, ami szinte a konyhaszekrényig ért. Hiába szellőztettünk, evett minket a levegőtlenység. Befőttek. Szilánkos szilvalé, almafa árnyéka. Én nem nővök meg. Maradok mákszem. Hiába darálnak a tálba. Nem eszem. Aludni se vágyom. Csak nézem, ahogy ott ül a párkányon. Vár. Még kicsi a két ujjam. Keskeny a mellkasom. Még neki sem éri meg

felválni. Látom, hogy fél. Mi van, ha Apám már rég. Mi van, ha már üres. Csak nézem. Nem tudom, hogy félek-e. A levegő finoman szűri a színekét. Néz. Fűrész. Tétlenkedik.

Visszajött azon a szerdán. Nagyapám már csak őt látta. Azt mondta, hogy együnk együtt. A semmibe terített asztalon kocogtak a poharak. A levesestálban úsztak a halottak. A szélére kotortam egy cérnamentéltet. Anyám haja, Apám ujja. Sós volt már. Pedig nem sírtam. Tudtam, hogy hiába. Öreg lett még ő is. Azt hittem, az idő nem fog rajta. Pedig mintha őt is átgyúrták volna. Aki sokat lop, annak sem könnyebb. Nagyapámat ketten emelték át. Furcsállták, hogy mint egy lepke. Hetven kiló volt, de mintha 5 se lenne. Kékben úszó aranyhalak, kés éle a napban. Nagyapámból egy mozdulat volt. Nem álmodtam. Rám nézett, és kilépett az ablak keretén. Utána minden évben visszajött. A téllel. Nagyanyám karját húzta a feketére fagyott égre. Lila ujjakkal fúrt a mellkasokba. Vakart bőr alól kifutó sóhaj. Meredt szemek hálóba szorult álma. Mindig megnézett. Megnéztem én is. Béna, tehetetlen könnyökkel a falnak ragasztva. Megszoktam. Telente kiköltöztem a hűvös ablakra. Hátha elvisz. Hátha megnézi, hogy nőtt-e az ujjam, nehezebb vagyok-e, mint egy cinke. De ő csak temetni jött. Elvenni. Fosztani. Hiába mondtam, hogy börtön, hogy ziháló nyizsmogás. Hogy vágja ki. Csak nézett. Tehetetlen és tétlen.

